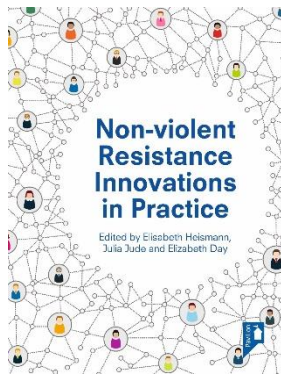

Nieuwe autoriteit in scholen – Het P.E.N. programma

This full chapter: '**New Authority in schools – The P.E.N. program**' is presented here in a PDF format as a contribution from Pavilion Publishing and Media Ltd. to NVR professionals.

We would like also to thank Jasmien who translated the chapter to Dutch!

Translated by: Jasmien Vande Look
NVR activist, Belgium NANI
New Authority Network International

The new title 'Non-violent Resistance Innovations in Practice' edited by Elisabeth Heismann, Julia Jude and Elizabeth Day, is available to pre-order at the discounted price for NVR professionals. [Book it here](#) from the publisher and don't forget to **enter the code NVR20 in your basket to claim your exclusive 20% discount!**

Nieuwe autoriteit in scholen – Het P.E.N. programma

Van Geweldloos Verzet naar een (nieuwe) autoriteitsconcept

In het jaar 2000 publiceerde prof. Omer van de Tel Aviv Universiteit zijn eerste boek over opvoeden, "Parental Presence". In 2007 komt bij ons zijn vertaald basiswerk "Geweldloos verzet in gezinnen - een nieuwe benadering van gewelddadig en zelfdestructief gedrag van kinderen en adolescenten". Het is belangrijk om te begrijpen dat ons werk toen de focus legde op het agressieve gedrag van kinderen. In het zoeken naar een eenvormig concept voor ouders, over het beschermen van hun kinderen tegen geweld en risico's voor zichzelf, vonden we dat de filosofie van Geweldloos Verzet een bruikbare richtlijn kan bieden in het werken met ouders. Wij zien in Geweldloos Verzet meer dan een theorie, het is een gemoedstoestand, een besef, een houding of manier van leven, in het leven geroepen door Gandhi en MLK. Geweldloos Verzet diende ons niet alleen als richtlijn in ons werk met ouders, het hielp ons ook een nieuwe werkplaats te vinden – Schneider Children's Medical Center of Israel (SCMC).

SCMC is een veelomvattend, erg gespecialiseerd ziekenhuis in zijn soort in Israël en het Midden-Oosten. Het ziekenhuis is exclusief toegewijd aan het welbevinden van kinderen en adolescenten en ontvangt ouders van Palestina, Jordanië en andere landen in het Midden-Oosten. Op de gevelsteen van de funderingen van het gebouw staat te lezen: "Dit ziekenhuis, toegewijd aan het inherente recht van elk kind om een gezond leven te leiden in een vreedzame wereld, zal staan als een 'brug naar vrede' en deze natie verbinden met zijn vele burens." Geen andere plaats kon ons team en ons doel beter van dienst zijn om een verandering teweeg te brengen met Geweldloos Verzet in een gewelddadige omgeving als het Midden-Oosten. Dat is waar we in 2004 gestart zijn met *The Parents' Counseling Clinic* (begeleidingscentrum voor ouders). Dit is de enige polikliniek in SCMC waar de 'patiënten' enkel ouders zijn. Waar de slogan van SCMC luidt 'alles draait om het kind', hoor je bij de Parents Counseling Clinic 'alles draait om de ouders'.

In de komende jaren was er een enorme uitbreiding in de variatie aan moeilijkheden waar ouders die onze hulp vroegen mee geconfronteerd werden. Deze moeilijkheden waren in vele gevallen ook niet gelinkt aan agressie bij kinderen. Kwesties als angst, overmatig computergebruik, onveilig rijgedrag, school weigeren etc. overtuigden ons ervan dat een breder kader nodig was. Preventieve onderdelen om ouders te helpen zoals 'waakzame zorg' (Shachar-Lavi, 2011) moesten aan het programma worden toegevoegd. Maar de meest drastische verandering in onze manier van werken kwam er toen we Geweldloos Verzet implementeerden bij teams in een residentiële setting (verblijfscentra, instelling, ...), psychiatrische afdelingen en scholen.

We kwamen erachter dat teams in een residentiële setting en in scholen zich net als ouders soms hulpeloos voelen tegenover de variatie van extreem gedrag van kinderen (zowel agressie als ontwijkend gedrag en angsten). Onze slogan bij SCMC veranderde van 'alles draait om de ouders' naar 'alles draait om de opvoeder', waarbij opvoeder wijst op iedereen die bijdraagt aan de opvoeding van een kind zoals leerkrachten, begeleiders, etc. Het concept Nieuwe Autoriteit begon vorm te krijgen. Een volledige samenvatting van dit proces is voorzien in de inleiding van het boek 'New Authority: Family, School and Community' (Omer, 2011).

In dit artikel leggen we de focus op ons werk in scholen, presenteren we begeleidingsprincipes van Nieuwe Autoriteit voor leerkrachten en demonstreren we deze principes in een case study.

(Nieuwe) Autoriteit en scholen

De traditionele autoriteit van de leerkracht is ernstig gesleten. Toch is het in ons huidig sociaal klimaat noch wenselijk noch mogelijk om dergelijke autoriteit uit het verleden te heroveren. Onze Westerse cultuur is volgens ons op een kruispunt: de meer liberale benadering tot onderwijs was onvoldoende en slechts een gedeeltelijk antwoord op de noden van het kind, terwijl de autoritaire aanpak niet langer geldig is in een wereld met meer transparantie en een meer kritische relatie tot autoriteit. Hoe kunnen leerkrachten een vorm van autoriteit uitbouwen die onze jeugd kan beïnvloeden op een manier die past bij onze huidige maatschappij. Het is net op dit kruispunt dat we het Nieuwe Autoriteit-programma ontwikkelden voor scholen.

Belangrijk om op te merken is dat de begeleiding voor scholen gespreid wordt over maanden, anders dan de begeleiding voor ouders bij SCMC, die gespreid wordt over enkele weken. Een verandering in attitude betreffende autoriteit in een team van onderwijzend personeel is heel wat complexer dan het veranderen van de opvatting en mening van een stel ouders over hun autoriteit thuis. Bijgevolg, het werk van ons Nieuwe Autoriteit-team is ingewikkelder en uitdagender in scholen.

Het P.E.N.-programma voor scholen – fundamentele principes

Het vertrekpunt van ons werk met ouders is de erkenning en het begrijpen van de noden van ouders en terwijl de algemene tendens trotseren om – bijna automatisch – de ouders te verwijten voor het gedrag van hun kind. Een gelijkaardig proces ontplooiëde zich in ons werk met leerkrachten. We benadrukken de overweldigende moeilijkheden waarmee leerkrachten tegenwoordig mee geconfronteerd worden, en ons P.E.N.-programma centreert zich op de mindset van Geweldloos Verzet om leerkrachten te machtigen. Het acroniem P.E.N. omvat drie significante dimensies uit het concept van Nieuwe Autoriteit en staat voor *presence*, *empowerment* en *net-support*.

Presence – Presence staat voor aanwezigheid en is meteen ook de drijfveer in het opbouwen van nieuwe autoriteit. In dit opzicht benadrukt het programma de belangrijkheid van de aanwezigheid van leerkrachten in het leven van de leerling – in de klas, in de gangen en op de speelplaats van de school.

Empowerment – Een centrale boodschap in ons programma is het machtigen van de autoriteit van opvoeders in een school. Deze houding is van groot belang en leerkrachten merken het meteen vanaf de start van het programma. Begeleiders komen vaak in de scholen met een attitude die zegt: wij zijn hier om jou te helpen om beter te presteren en om de gesteldheid van de leerling te verbeteren. Ons uitgangspunt is: we zijn hier om jou te helpen om jouw situatie als leerkracht te verbeteren en beter te kunnen omgaan met de moeilijkheden die je tegenkomt in het wangedrag van leerlingen. Het is belangrijk om te beseffen dat deze positie niet slechts een slogan is. De reden hierachter is dat onze ‘klant’ de leerkracht of directie is en niet de leerling zelf. De fundamentele overtuiging die ons leidt is dat het machtigen van ouders en leerkrachten zal leiden tot een verbetering in de gesteldheid van kinderen en leerlingen.

Net-support – De beste metafoor om het verschil tussen oude autoriteit en Nieuwe Autoriteit te beschrijven is autoriteit als een ondersteunend netwerk in plaats van een strenge hiërarchische piramide. De kracht van een Nieuwe Autoriteits-figuur wordt gemeten in zijn vermogen om zoveel mogelijk connecties te creëren die het mogelijk maken om een net te weven van supporters die zijn of haar acties ondersteunen. In dit opzicht assisteren we leerkrachten in dit gedrag zodat ze steun ontvangen van collega's, ouders en de community waarin de school gelokaliseerd is.

Basis tools uit het P.E.N.-programma

The bookmark – De bladwijzer

Er zijn heel wat middelen ontwikkeld om aan leerkrachten te illustreren hoe ze kunne omgaan met een escalatie tijdens de les. Een van de favorieten van ons team is de 'bladwijzer'. De bladwijzer is een de-escalatietool voor leerkrachten – een korte zin waarmee de leerkracht de student aanspreekt tijdens een argument of confrontatie: *“We zijn allebei kwaad nu, we stoppen hiermee, en we praten erover aan het eind van de les. Ik vraag je om te gaan zitten en verder te werken.”*

We noemen dit een bladwijzer omdat een bladwijzer twee hoofdrollen heeft. De ene is om het boek te sluiten op een bepaald punt – in dit opzicht, nadat de zin gezegd is, kan de leerkracht het argument 'sluiten'. De leerling kan nog doorgaan met discussiëren maar zolang de leerkracht niet reageert, is er eigenlijk geen discussie. De leerkracht blijft stil op dit moment. De bladwijzer heeft ook een tweede functie: het boek weer openen op dezelfde plaats op een later moment. De zin 'we praten erover na de les' is hiervoor bedoeld, de leerkracht roept de leerling na de les bij hem. De reactie van de leerkracht aan het eind van de les is in zijn of haar oordeel. Belangrijker is dat de leerkracht niet heeft gereageerd in het midden van het argument, de reactie wordt uitgesteld. De lezer die reeds ervaren is met onze aanpak, herkent hierin waarschijnlijk dat dit een simpele maar effectieve toepassing is van de slogan 'Smeed het ijzer als het koud is!'.

De 'teambladwijzer' is een eenvoudige variatie van de bladwijzer. In bepaalde omstandigheden, als reactie op het escalerende gedrag van een leerling, kan een leerkracht antwoorden met een korte zin: "We accepteren dit gedrag niet in onze school". De leerkracht sluit het argument af maar nodigt de student hier ook niet uit voor een gesprek aan het eind van de les. In plaats daarvan informeert ze een andere leerkracht over het incident. Vandaar de term 'teambladwijzer'. Eén leerkracht plaatst de bladwijzer en de andere opent het gesprek achteraf. Door een 'wij'-boodschap te geven groeit het sterktegevoel bij de leerkrachten als team. De verandering van 'ik' naar 'wij' is een significante verandering in de perceptie van de eenzame (oude) autoriteit naar een (nieuwe) teamautoriteit.

Het is belangrijk te begrijpen dat de isolatie en eenzaamheid van leerkrachten als het ware gestructureerd is in hun job: de leerkracht staat het merendeel van de dag alleen in een klaslokaal, de werkomgeving wordt dan een state of mind. Een centrale voorwaarde om aan deze isolatie te ontsnappen is te starten met denken en reageren als een team - 'wij' in plaats van 'ik'. Maar reageren als een team komt niet vanzelf. Leerkrachten moeten persoonlijke

ervaringen opdoen in een gezamenlijke reactie, als voorwaarde om de houding 'wij' te internaliseren.

Wederzijdse steun – De Aankondiging en de Sit-In

De Aankondiging en Sit-In zijn twee krachtige instrumenten, die leerkrachten in staat stellen om vreedzame, sterke, samenhangende en vastberaden aanwezigheid aan te tonen. Het gebruik van deze tools is bedoeld voor cases waar het voorvalt, dat de situatie in het klaslokaal niet de consequentie is van het problematische gedrag van een beperkt aantal leerlingen (die individueel afgehandeld kunnen worden) maar wanneer geweld en agressie de normen evolueren naar de normen in de klas. De Aankondiging en de Sit-In laten het toe om ongewenst gedrag tegen te gaan terwijl je de klas als groep aanspreekt. Een groep die verandering nodig heeft, geleid door een (nieuwe-)autoriteitsfiguur - de leerkrachten, liefst met steun van de ouders, die samen Presence, Empowerment en Net-support creëren.

De Aankondiging is een intentieverklaring over het teamstandpunt en betekent actie voor de toekomst. De Aankondiging maakt duidelijk aan de klas welk gedrag het team niet wil accepteren. De Aankondiging is een keerpunt, niet alleen voor de leerlingen maar ook voor de leerkrachten: Vanaf nu zet iedereen zich in voor samenwerking tegen de aangekondigde onderwerpen. De betekenis van de eenzijdige Aankondiging is: van nu af aan zal het team vastberaden optreden om de inhoud ervan in actie te brengen, desondanks waarschijnlijke pogingen van leerlingen om hun gedrag voort te zetten.

De Aankondiging definieert het ongewenste gedrag op een duidelijke en specifieke manier. Het is belangrijk op te merken dat de Aankondiging niet betekent dat er een oorlog begint; naast de duidelijke weerstand tegen specifiek gedrag moet er een boodschap van zorg en bezorgdheid voor alle leerlingen in de klas worden uitgesproken. De Aankondiging is geschreven op een papier en moet worden voorgelezen voor de klas, samen met verschillende opvoeders die ook aanwezig zijn. Tijdens de Aankondiging spreekt slechts één personeelslid, meestal de klastitularis van de klas. De andere volwassen deelnemers dienen stilzwijgend te ondersteunen. Nadat iedereen gaan zitten is, leest de leerkracht de Aankondiging voor aan de klas. Het is aan te bevelen, dat hij/zij leest op een niet bedreigende, rustige en beslissende manier. Daarna hangt hij/zij de Aankondiging aan de muur, geeft een teken en het hele team staat op en verlaat het klaslokaal.

Na de Aankondiging verwachten we meestal geen verbetering van het genoemde specifieke gedrag, maar vanaf dit moment werken de leerkrachten samen, met vastberadenheid en doorzettingsvermogen, tegen het gedrag gedefinieerd in de brief. Wanneer een (in de Aankondiging gedefinieerd) gedrag zich opnieuw voordoet, zal elke leerkracht de Team bladwijzer gebruiken. Dit zal dienen voor de volgende handeling: de Sit-In.

De 'Sit-In'

De Sit-In verwijst naar het opnieuw verschijnen van gedragingen, die in de Aankondiging werden gedefinieerd. Het doel van de Sit-Ins is, om het vastberaden besluit van het team om zich te verzetten tegen dit gedrag over te brengen aan de klas. Het team gaat de klas binnen op een tijdstip dat vooraf afgesproken is met de medewerkers. Ze sluiten de deur en zitten stil voor de klas op stoelen, die hiervoor worden meegebracht. Tijdens de Sit-In praat slechts één personeelslid, en net zoals bij de Aankondiging steunt de rest hem/haar in stilte. Nadat iedereen is gaan zitten, beschrijft de leerkracht die de Sit-In leidt voorbeelden van de

gedragingen die sinds de aankondiging door de leerkrachten als bladwijzer werden gebruikt en vraagt de leerlingen een manier te vinden om dit gedrag te stoppen. De leidinggevende leraar overweegt de oplossingen en beslist of ze redelijk zijn. Als een voorstel positief en acceptabel was voor de leerkracht, geeft hij/zij de andere leerkrachten een teken om het klaslokaal rustig te verlaten, voorafgegaan door een positieve verklaring dat hij/zij het voorgestelde idee een kans geeft om te werken. Als er geen oplossingen worden aangedragen, wachten de leerkrachten een kwartier in stilte. Alvorens te vertrekken, zegt de leidende leerkracht: 'We hebben nog steeds geen goede oplossing gevonden'.

Het is belangrijk om in gedachten te houden dat de Sit-In geen daad van vergelding is, maar een verklaring. Denk er niet aan in termen van 'winnen' of 'verliezen'. Het initiatief van het educatieve team, de verrassing voor de klas, de duur van het verblijf in de klas en de stilte zijn de elementen die de boodschap doorgeven: We zijn vastbesloten om dit gedrag te stoppen. Het initiatief, de stilte en de vastberadenheid zijn de aspecten die het gezag van het personeel weer opbouwen door middel van aanwezigheid. Bovendien moet worden begrepen dat het bij de Sit-In **niet** gaat om het vinden van oplossingen! Studenten veranderen vaak hun gedrag, zonder echte 'oplossingen' voor te stellen.

Het klaslokaal als gemeenschap: Een case study

Achtergrond en schetsen van een interventieplan

De eerste stap in ons P.E.N. programma is een inschatting van de behoeften van de school in een vergadering met een stuurgroep (SG). De stuurgroep bestaat uit 2-3 leden van de school, met wie ons trainingsteam voortdurend in contact staat en de implementatie op school leidt. De eerste ontmoetingen met de SG vinden plaats voor het begin van het jaarprogramma en stellen ons in staat om het 'karakter' van de school en de aandachtspunten in onze interventie goed te definiëren. Het 'karakter' van de school hangt af van vele parameters, waaronder de populatie van de leerling, de dynamiek van de lerarenkamer, de mate van betrokkenheid van de ouders bij de school, enz. Een nauwkeurige inschatting van de kenmerken van de school stelt ons in staat om valkuilen te vermijden en op de juiste wijze gebruik te maken van de sterktes & middelen van de school.

In een van de basisscholen werd ons gevraagd om het P.E.N. programma te implementeren, het was vanaf het begin duidelijk dat een van de zesde leerjaar-klassen onze focus van interventie zou moeten zijn. Rapporten over studenten uit deze klas verklaarden dat velen van hen 's middags onbeheerd achterbleven, betrokken waren bij roken, diefstallen en geweld. In het afgelopen jaar mislukten pogingen om de situatie te verbeteren vooral door gevoelens van wanhoop en vermoedheid onder het personeel en een slechte relatie tussen de ouders en het team. Veel gezinnen waren eenoudergezinnen, waren bezig met het dagelijks leven en hadden geen tijd om voor de kinderen thuis te zorgen. De poging van de vorige school om hen erbij te betrekken, had tot nu toe weerstand, ontkenning en defensiviteit van de kant van de ouders ondervonden. Zelfs in gevallen waarin er bereidheid was om met de school samen te werken, verhinderde de hulpeloosheid van de ouders enige vooruitgang.

De vakdocenten meldden dat ze het zat waren en geen zin hadden om naar de klas te gaan. De klastitularis, die beter met de klas kon omgaan, meldde dat de vakdocenten niet reageerden met de juiste disciplinaire maatregelen, in de verwachting dat zij alle problemen zou oplossen. Ze voelde zich alleen.

In de volgende vergadering met de stuurgroep van de school hebben we kort de inhoud en de instrumenten van Geweldloos Verzet en Nieuwe Autoriteit voorgesteld. We hadden gepland dat de volgende bijeenkomst met alle klassenleraren en daarna met de ouders zou plaatsvinden. De ideeën, die zich geleidelijk aan vormden, waren het gebruik van Aankondigingen en Sit-Ins als acties die zich zouden verzetten tegen het gedrag van de hele klas. Ons doel was drievoudig: het versterken van de aanwezigheid van de leerkrachten in de klas, het vergroten van het gevoel van partnerschap en wederzijdse steun onder de leerkrachten en het helpen opbouwen van een constructieve relatie met de ouders.

De ontmoeting met de leerkrachten en de voorbereiding van de aankondiging
De eerste ontmoeting met de leerkrachten, die gepland was als een 3 uur durende workshop, was zeer geladen, evenals de klastitularis. Ze deelde gevoelens van hulpeloosheid die ze had gevoeld over de inmenging in haar klaslokaal en haar gevoel van falen. Ze barstte in tranen uit, toen haar medeleerkrachten dezelfde gevoelens deelden. Gezien het feit dat ongeveer 15 leerlingen in deze klas werden beschreven met zeer uitdagend gedrag en het ontbreken van enige vorm van ouderlijk toezicht, was het niet verwonderlijk.

Hoewel het op een gegeven moment leek dat de hulpeloosheid besmettelijk werd onder de leerkrachten, hielp het voorbereide plan met het SG om concrete stappen te zetten en hoop te geven. Focus, duidelijkheid en samenhang waren op dit punt cruciaal voor de leerkrachten. Door zich te richten op de gedragingen van de leerlingen in de klas, werden drie gedragingen gekozen om op de Aankondiging te zetten: fysiek en verbaal geweld tegen personeel en andere leerlingen, spreken zonder toestemming tijdens de les en rondlopen tijdens de lessen.

De leerkrachten kregen de instructie om een teambladwijzer voor het team in te stellen voor het geval dat de in de aankondiging genoemde gedragingen zich zullen herhalen. Na het plaatsen van een teambladwijzer werd de leerkrachten gevraagd om terug te keren naar hun lesgeven zoals gewoonlijk en dit vast te leggen in een klaslogboek. De leerkrachten werden aangemoedigd om met elkaar te overleggen over hoe om te gaan met het gedrag in overeenstemming met de bestaande regels van de school. De gedocumenteerde problematische gedragingen moesten worden gebruikt in de volgende Sit-In.

Aansluiting bij de ouders

De volgende stap was om zich aan te sluiten bij de ouders en ondanks de sceptische houding van sommige leraren, die geloofden dat deze taak bijna onmogelijk zou zijn, stelde de SG een datum vast voor een ontmoeting met de ouders. De leerkracht in de klas belde alle ouders persoonlijk op, om de aanwezigheid op de bijeenkomst te vergroten. Deze privégesprekken waren tijdrovend, maar maakten van de aanstaande bijeenkomst een meer 'speciaal klasevenement'.

Ondanks de aanvankelijke bezorgdheid van de leerkrachten is deze bijeenkomst goed gelukt. De leden van de SG waren in staat om weerstand te overwinnen door de gelijkheid van de doelstellingen van de ouders en de leerkrachten te benadrukken. Sommige ouders stemden ermee in om actief betrokken te worden bij het veranderingsproces en er werd een lijst gemaakt van ouders die bereid waren om overdag naar school te komen. Toch wisten de ouders in dit stadium nog niet precies wat het plan was (bijv. Aankondiging & Sit-In) en werden ze alleen gevraagd of ze wat tijd konden sparen en zich bij de leerkrachten konden

aansluiten bij hun inspanningen. Transparantie is een belangrijke pijler in het NA, maar in sommige gevallen is het beter om je plan stap voor stap te onthullen.

Uitvoeren van de aankondiging

Op een dinsdagochtend kwamen de deelnemende docenten bij elkaar in de lerarenkamer, pakte een stoel en verhuisden samen naar het klaslokaal. De leerkrachten kwamen het klaslokaal binnen, zetten hun stoelen voor de leerlingen en gingen zitten, zonder een woord te zeggen. De binnenkomst was een complete verrassing voor de leerlingen, ze waren totaal geschokt. Het feit dat de schooldirecteur, de adjunct en de meeste van hun leerkrachten de een na de ander binnenkwamen, zorgde voor een indrukwekkende impact.

De leerkracht in het klaslokaal, de enige die stond, bleef een paar seconden in stilte wachten en begon dan de volgende aankondiging te lezen:

"Beste leerlingen van de zesde klas, we zijn hier bij elkaar, alle leraren van deze klas en het schoolbestuur, om onze weerstand te uiten tegen de huidige staat van de klas. Voortaan zullen we ons verzetten tegen fysiek geweld en verbaal geweld tegen leraren en leerlingen. We zullen ons ook verzetten tegen rondlopen en praten zonder toestemming tijdens de les. We zullen er alles aan doen, wat er ook voor nodig is, om dit gedrag te stoppen en waar nodig anderen erbij te betrekken. We gaan niet toegeven, noch geven we je op als individuele studenten en als klas! We zullen er alles aan doen, wat er ook voor nodig is, om een einde te maken aan het verbale geweld en de ordeverstoringen in jullie klaslokaal. Het is onze plicht als leerkrachten!
Ondertekend, uw leraren en het schoolbestuur."

De studenten, die nog steeds geschokt waren, luisterden rustig. Toen de leerkracht in de klas klaar was met lezen draaide ze zich om naar het mededelingenbord en niette de Aankondiging vast. Op de achtergrond van de gespannen stilte in het klaslokaal, zorgden de geluiden van de pinnen die het prikbord binnendringen voor een onverwacht dramatisch effect, dat symbool stond voor de vastberadenheid van de leerkrachten, dat een verandering nodig is. Na een paar seconden stilte gaf de leerkracht in het klaslokaal een signaal en alle deelnemende leerkrachten verlieten het lokaal, zonder een woord toe te voegen.

Na het verlaten van de klas, bij aankomst in de leraarskamer om de stoelen terug te plaatsen, barstte de leraar in de klas, die tijdens het aankondigingsritueel een sterke houding had aangenomen, in tranen uit en zei: 'Ik voel me niet meer alleen'. Alle leerkrachten steunden haar, spraken hun waardering uit voor de manier waarop ze met de aankondiging omgingen en hadden hen allemaal vertegenwoordigd. Een (nieuwe) autoriteitstoestand en vastberadenheid begon duidelijk op ditzelfde moment.

De reacties van de ouders op de aankondiging kwamen onmiddellijk daarna. Toen een van de leerlingen zijn moeder vertelde over de 'vreemde' en dramatische toegang van het personeel tot de klas, vertelde de moeder hem dat de ouders al wisten dat er iets gaat veranderen. Twee dagen geleden hadden ze er een bijeenkomst over. Het steunend netwerk

begon gegeven te worden... het was nu tijd om de ouders er directer en actiever bij te betrekken.

Geweldloos Verzet is een langzaam en geleidelijk proces en steun is daarbij van cruciaal belang. De aankondiging betekende slechts het begin van verandering, het werd aangekondigd door de leerkrachten, maar nu is steun nodig. De dag na de aankondiging werden de ouders, die zich beschikbaar hadden gesteld om deel te nemen, door de schoolbegeleider (een van de leden van de SG) gebeld en uitgenodigd voor de eerste Sit-In. Een Sit-In op school vereist een complexe voorbereiding (vervanging van leerkrachten in de klaslokalen, ervoor zorgen dat ouders tijdens de werkuren naar school kunnen komen, etc.), dus de eerste Sit-In was vooraf gepland voor de week na de aankondiging. De SG heeft niet gewacht om te zien of de leerlingen hun gedrag zullen veranderen, zelfs na een succesvolle aankondiging is onze werkhypothese dat tijd, geduld, aanwezigheid en verschillende Sit-Ins, nodig zijn voor de gewenste transformatie. Tijdens de week tussen de aankondiging en de eerste Sit-In, had de klastitularis documentatie verzameld in het klassenlogboek, dat de basis van de tekst vormde die gebruikt zou worden in de Sit-In.

Twee ouders kwamen, om deel te nemen aan de eerste Sit-In. Een paar minuten voordat ze bij de Sit-In kwamen, kregen ze de opdracht om te zwijgen en het team te ondersteunen met hun aanwezigheid. Toen ze het klaslokaal binnenkwamen, waren de leerlingen opnieuw geschokt, want het werd hen nu duidelijk dat de aankondiging geen eenmalige gebeurtenis was, en deze keer werd het personeelsteam ondersteund door (vertegenwoordigers van) hun ouders.

Terwijl alle volwassenen voor de klas zaten, stond de leerkracht in de klas en begon te zeggen: 'We zijn hier allemaal, de schoolleiding, de leerkrachten en de vertegenwoordigers van je ouders, want in de afgelopen week waren er verschillende problematische gedragingen, waar we tegenin strijden. Vorige week waren er inderdaad ook positieve gedragingen in de klas (ze noteerde voorbeelden), maar we zijn hier vanwege de problematische gedragingen, die we als onaanvaardbaar hadden aangekondigd (ze noteerde hier gedetailleerde voorbeelden van de dag, de tijd en de klas/pauzetijd waarin ze zich voordeden)'. Op dit punt ging ze zitten en zei met een lagere stem: 'We zullen hier bij elkaar gaan zitten en op jullie wachten om een oplossing te vinden voor dat gedrag. Wat stellen jullie voor?'

De klastitularis schreef de voorgestelde oplossingen op het klasbord en vroeg gewoon om de reeds voorgestelde oplossingen niet te herhalen. Aan het einde van de Sit-In kondigde de leerkracht in de klas aan: 'Het personeel zal zich blijven verzetten tegen elk teken van fysiek of verbaal geweld en verstoring in de klas. Dat is onze inzet, en dat zullen we ook doen. We zullen niet toegeven, en we zullen jullie niet opgeven. Jullie zijn belangrijk en dierbaar voor ons'. Iedereen verliet de zaal, behalve de geschiedenisleraar, die bleef om de klas te onderwijzen alsof er niets was gebeurd.

Het is de moeite waard om hier nog eens op te merken dat de oplossingen die door de studenten worden voorgesteld niet het belangrijke onderdeel van een Sit-In zijn, omdat het meer gaat om het nemen van verantwoordelijkheid over je daden en niet om het creëren van een dialoog. Geweldloos Verzet (voornamelijk het Verzet-gedeelte erin) begint wanneer de dialoog eindigt. De Sit-In procedure gaat niet over suggesties of dialoog, maar over

protest (in dit geval protesteren de volwassenen tegen het gedrag van de leerlingen). Wat van onze kant het belangrijkste was, was de sterke teamervaring van de leerkrachten die samen optraden en zich machtig en gesteund voelen door de ouders. Tijdens deze actie werden nieuwe en sterke banden opgebouwd in het geweven steunnetwerk. Een tweede Sit-In was al gepland voor twee weken later. Deze keer in aanwezigheid van nog meer ouders...

Together we stand, divided we fall (Samen staan we sterk, gescheiden vallen we)

Na de tweede Sit-In heeft de SG het personeel bijeengebracht om de recente gebeurtenissen bij te praten en te beslissen over de volgende stappen. Leerkrachten rapporteerden een significante verandering, bijna dramatisch, in de dynamiek van de klas. Het was duidelijk dat ze het gevoel hadden dat ze niet langer alleen waren, ze hadden het als team moeilijk, wat hen aanzienlijk versterkte. De teaminspanning leidde ook tot veranderingen bij de leerlingen. Bijna alle leerkrachten beschreven een verbetering in de sfeer in de klas, wat betekende dat het voor het eerst mogelijk was om goed les te geven. Slechts één docent sprak anders. Ze verontschuldigde zich bijna voor het feit dat ze een 'party-pooper' was en zei dat ze geen verbetering in haar klas voelde. Het was belangrijk om te benadrukken, dat de moeilijkheden, die zij ondervond, niet haar privéprobleem waren, maar weer iets dat door het hele personeel benaderd moest worden. Daarom zou de GV-interventie in de klas moeten worden voortgezet, totdat er ook bij deze leerkracht een aanzienlijke verbetering optreedt. Deze leerkracht werd gekozen om de volgende Sit-In te leiden in plaats van de leerkracht in de klas.

Na nog vier Sit-Ins werden de gedragsproblemen van veelvoorkomende tot sporadische incidenten met 2-3 studenten. De positieve stemmen van de studenten begonnen steeds luider te klinken en de sfeer veranderde totaal. Besloten werd dat GV-acties met betrekking tot de hele klas konden worden stopgezet en dat een individueel behandelplan voor 2 studenten op maat werd gemaakt.

Opmerkelijk is dat de brief, waarop de Aankondiging werd geschreven, enkele maanden later nog steeds aan de muren van het klaslokaal hing. De leerlingen hadden eindeloze mogelijkheden, om het naar beneden te scheuren, weg te gooien, of er op zijn minst op te tekenen, maar dat deden ze niet.

Slotopmerkingen

Zoals we in de opening van dit hoofdstuk schreven, ligt onze focus niet op de kinderen, maar op volwassenen. Maar, wanneer de leerkrachten en ouders hun houding en hun gemoedstoestand veranderen, volgden de leerlingen net. Volgens ons gaat het bij GV om het weerstaan van het gedrag van kinderen, maar wat alle kinderen uiteindelijk nodig hebben, is het gevoel dat er een (nieuwe) autoriteit is, of het nu thuis of in de klas is. Nieuwe Autoriteit biedt een perceptie van de schoolomgeving als een gemeenschap, waar alle gezagsdragers samenwerken en de kinderen en jongeren in hun zorg een boodschap van aanwezigheid en gezamenlijke actie overbrengen: 'We zijn hier, en we zijn niet alleen. We zijn samen, en we zijn met jullie'.

De centrale focus van het P.E.N. programma is om het gezag van het onderwijzend personeel op de school te versterken. Onze centrale boodschap aan leerkrachten is - wij zijn er om jullie te versterken. Als jullie niet sterker zijn en meer aanwezig zijn, hebben we ons werk niet gedaan! Wij geloven dat als we de leraren niet machtigen, en zolang het

schoolpersoneel zich niet zeker en zelfverzekerd voelt, het moeilijk zal zijn om de staat van de leerling te verbeteren. Ons doel is om een nieuwe autoriteit op te bouwen voor leerkrachten en ouders. Als we de gemoedstoestand van de Nieuwe Autoriteit moeten samenvatten, dan zouden we die als volgt definiëren:

De nieuwe autoriteit gaat over empowerment. Invloedrijke figuren, zoals ouders of leerkrachten, hoeven niet gedefinieerd te worden door hun vermogen om kinderen te controleren, maar eerder door hun vermogen om te initiëren, of het nu gaat om het initiëren van zorg, het initiëren van steun en ja, in sommige gevallen het initiëren van weerstand via GV om een veilige gemeenschap voor onze kinderen op te bouwen. Het P.E.N. programma definieert instrumenten en procedures voor leerkrachten en ouders om op die manier te handelen, zich zo te voelen en uiteindelijk het beste te maken voor onze kinderen. Zij zijn immers de echte reden waarom we dat allemaal doen...

Bronnenlijst

- Amiel, I. (2011). New Authority – Is it a slogan or a change in direction. psycho-actualia – The Israeli journal for psychologists (in Hebrew). See here: https://www.psychology.org.il/sites/psycho/UserContent/files/psycho-actualia/psycho_1_11.pdf
- Amiel, I. (2011). NVR for parents- The treatment model at the Parents' Counseling Unit. In F. Van Holen, A. Lampo, & J. Vanderfaeillie (Eds.), Applications and illustrations of nonviolent resistance and new authority in family therapy, education and psychiatric care. (pp. 15-21). Brussels: VUBPRESS.
- Amiel, I. (2011). New Authority in schools. In F. Van Holen, A. Lampo, & J. Vanderfaeillie (Eds.), Applications and illustrations of nonviolent resistance and new authority in family therapy, education and psychiatric care. (pp. 15-21). Brussels: VUBPRESS.
- Denton, P. & Kriete R. (2000). The first six weeks of school. Greenfield, MA: Northeast Foundation for Children.
- Goddard, N., Van Gink, K., Van der Stegen, B., Van Driel, J., & Cohen, A.P. (2009). 'Smeed het ijzer als het koud is'. Non-Violent Resistance op een acuut psychiatrische afdeling voor adolescenten. Maandblad Geestelijke Volksgezondheid, 64, 531-539. (In Dutch)
- Jones, F. (2007). Tools for teaching: discipline, instruction, motivation. Santa Cruz, California: F.H. Jones & Associates.
- Lebowitz, E., Omer, H., Hermes, H., & Scahill, L. (2014). Parent Training for Childhood Anxiety Disorders: The SPACE Program. Cognitive and Behavioral Practice, 21(4), 456-469.
- Mac Kenzie, R.J. & Stanzione, L.E. (2010). Setting limits in the classroom: a complete guide to effective classroom management with a school-wide discipline plan. New York: Three Rivers Press.
- Maimon T., Sterenberg, T. & Amiel, I. (2011). The class as a community: A case study. Hebrew Psychology Website. (In Hebrew). See here: <https://www.hebpsy.net/articles.asp?t=0&id=2702>
- Omer, H. (2004). Nonviolent resistance. A new approach to violent and self-destructive children. New York: Cambridge University Press.

- Omer, H. (2011). *The New Authority: Family, School and Community*. New York: Cambridge University Press.
- Omer, H., Irbauch, R., Berger, H., & Katz-Tissona, R. (2006) Non-violent resistance and school violence: Program description and first findings. *Mifgash Leavodah Hinukhit Sotzialit*, Vol. 23,2006 (pp. 103-119). (In Hebrew)
- Rubinstein, G. (2010). *Reluctant disciplinarian: advice on classroom management from a softy who became (eventually) a successful teacher*. Fort Collins, Colorado: Cottonwood Press.
- Shachar-Lavi, I. (2011). Vigilant care. In F. Van Holen, A. Lampo, & J. Vanderfaeillie (Eds.), *Applications and illustrations of nonviolent resistance and new authority in family therapy, education and psychiatric care*. (pp. 21-26). Brussels: VUBPRESS.
- Shimshoni, Y., Farah, H., Lotan, T., Grimberg, E., Dritter, O., Musicant, O., Toledo, T., & Omer, H. (2015). Effects of parental vigilant care and feedback on novice driver risk. *Journal of Adolescence*, 38, 69-80.
- Van Holen, F., Lampo, A., & Vanderfaeillie, J. (Eds.) (2011). *Applications and illustrations of Non-Violent Resistance and the New Authority in Family Therapy, Education and Psychiatric Care*. Brussels: University Press.
- Weinblatt, U., & Omer, H. (2008). Nonviolent resistance: a treatment for parents of children with acute behaviour problems. *Journal of Marital and Family Therapy*, 34/1, 75-92.

Websites:

- Resources in the official New Authority website:
<http://www.newauthority.net/resources/articles.aspx>
- Schneider Children's Medical Center of Israel: <https://www.schneider.org.il/eng>
- "A bridge for peace":
<https://www.schneider.org.il/?CategoryID=1020&ArticleID=3197>